



# Åseral kommune

EINING FOR SERVICE, REISELIV OG KULTUR

## Melding om vedtak

Kommunal og moderniseringsdepartementet  
[postmottak@kmd.dep.no](mailto:postmottak@kmd.dep.no)

DYKKAR REF:	VÅR REF:	SAKSHANDSAMAR:	ARKIVKODE:	DATO:
	5791/2016 - 2016/290	Janne Thorsland Elvenes	040	11.10.2016

### HØRING - NY KOMMUNELOV

Syner til sms frå kommunal og moderniseringsdepartementet v/Erlend Aamodt om utsetjing av uttalefrist til 11.10.2016.

Vedlagt følgjer særutskrift av saka som vart handsama i kommunestyret i møte 10. oktober 2016, sak 16/83.

Dette brevet erstattar førebels uttale, datert 29.09.2016.

Med helsing

Janne Thorsland Elvenes  
fagleiar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.

## HØRING - NY KOMMUNELOV

ARKIVKODE:	SAKSNR.:	SAKSHANDSAMAR:	SIGN.:
040	2016/290	Kjell Gunnar Olsen	

UTV.SAKSNR.:	UTVAL:	MØTEDATO:
16/79	Kommunalutvalet	27.09.2016
16/83	Kommunestyret	10.10.2016

### Utrykte vedlegg:

- Nettsidene til regjeringen: NOU 2016: 4 - Ny kommunelov: <http://goo.gl/STaKWj>
- Nettsidene til KS: Debattgrunnlag ny kommunelov: <http://goo.gl/JR2rjD>

### Bakgrunn:

Daglig leder i Lindesnesregionen, Dagfinn Lauvsland, har på vegne av rådmennene i Lindesnesregionen laget forslag til saksframstilling. Forslaget er skrevet på bokmål og følger under.

### Om saksutredningen

Det er en omfangsrik sak som legges fram: NOU 2016: 4 er på 484 sider, mens KS debattgrunnlag er på 76 sider. For å få detaljert innsikt i saken henvises det til disse dokumentene som er tilgjengelig på nett. Denne saksutredningen skal gi en grunnleggende forståelse av hva de viktigste endringsforslagene innebærer, samt hvilke vurderinger Kommunelovutvalget har gjort i forhold til disse.

Når det gjelder vedtak i saken vil det tjene både som kommunens høringsuttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og som kommunens innspill til KS egen høringsuttalelse.

### Bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt *NOU 2016: 4 Ny kommunelov*, på høring med høringsfrist til 06. oktober.

Dagens kommunelov har vært gjeldende siden 1993. Et kommunelovutvalg har nå foretatt en helhetlig gjennomgang av eksisterende kommunelov. Utvalget foreslår blant annet å lovfeste det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og enkelte prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til dette selvstyret.

Utvalgets grunnleggende vurderinger og hensyn har vært følgende:

1. Styrket kommunalt selvstyre
2. Styrket folkevalgt styring
3. Effektive, tillitsskapende og bærekraftige kommuner
4. En økonomiforvaltning som bygger opp under selvstyret og den lokale handlefriheten
5. En god egenkontroll og mer samordnet statlig tilsyn og kontroll
6. En enklere og mer tilgjengelig lovtekst

Av NOU 2016:4 framgår bl.a. Kommunelovutvalgets vurderinger og konklusjoner, samt forslag til ny lovtekst.

KS har utarbeidet et debathefte som støtte til høringsarbeidet i kommunene. Her gjøres det rede for kommunelovutvalgets forslag med hovedfokus på nye forslag, samt forslag til endringer i dagens kommunelov. I debatheftet gir KS administrasjon en foreløpig vurdering og anbefaling. I tillegg stilles en del spørsmål som KS ønsker å få tilbakemeldinger fra medlemmene på før høringssvaret fra KS ferdigstilles. Prosedyren KS har lagt opp til er at fylkesstyrene i KS og de fylkesvise rådmannsutvalgene skal drøfte utvalgets forslag til ny kommunelov og oppsummere medlemsinnspillene innen 27. september. Dette skal så danne grunnlag for KS' høringsuttalelse som Landsstyret behandler i sitt møte 28. oktober (KS har fått utsatt høringsfrist). Når det gjelder Rådmannsutvalget i Agder sin drøfting av forslaget vises det til eget avsnitt i denne saksutredningen.

### Kort om Kommunelovutvalgets forslag

Nedenfor gis det en kort og ikke uttømmende gjennomgang av de mest sentrale endringsforslagene.

#### Formål

Det er foreslått en ny og modernisert formålsbestemmelse som innbefatter at loven skal fremme det lokale selvstyret.

#### Kommunalt selvstyre

Det kommunale selvstyret er grunnleggende og sentralt i Norge, og har lang tradisjon. Det kommunale selvstyret har likevel aldri blitt lovfestet i grunnloven eller annen lov. Det foreslås nå at selvstyret, innenfor nasjonale rammer, lovfestes.

#### Kommuners informasjonsplikt

Informasjonsplikten er foreslått utvidet til også å gjelde informasjon som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommunen og til en plikt om å legge til rette for at alle kan få tilgang til informasjon (tilpasse informasjonen).

#### Innbyggerdeltakelse

Dagens regler videreføres, men kravet til antall innbyggere som må stå bak innbyggerforslag er foreslått økt (som hovedregel) fra to til åtte prosent av kommunens innbyggere. Underskrifter fra 1000 innbyggere skal uansett likevel være tilstrekkelig (mot 300 i dag).

#### Folkevalgte organer

Lovforslaget tydeliggjør hvilke organer som kan opprettes og navn på disse. Komiteer og faste utvalg etter dagens § 10 erstattes av organet *utvalg*. Det skal videre vedtas et reglement som gir de sentrale rammene for de ulike organene.

### Administrasjonen

Det foreslås en ny kjønnsnøytral tittel på kommunens øverste administrative leder (kommunedirektør). Det foreslås også tydeliggjøring av kommunedirektørens ansvar for forsvarlig saksutredning og iverksettelse av vedtak. Det foreslås også at kommunedirektøren får lovfestet ansvar for personalsaker (kommunestyret beholder ansvaret for personalpolitikken).

### Ordfører

Utvalget foreslår mulighet for å delegere mer myndighet til ordfører enn dagens regler gir mulighet for; i dag kan ordfører gis myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker/saker uten prinsipiell betydning. Videre foreslås det at ordfører også kan gis forslagsrett i organer der ordfører selv ikke er medlem; dag har ordfører møte- og talerett i slike organer. Ordfører skal også ha myndighet til å opprette enkelte utvalgt og fatte vedtak i enkelte hastesaker. Det foreslås også å ta inn i loven at kommunene selv kan velge om de vil ha direkte ordførervalg.

### Kommunale foretak

Det foreslås at medlemmer/varamedlemmer i kommunestyret ikke skal kunne velges til styret i kommunale foretak.

### Valgbarhet, ombudsplikt og suspensjon

Det foreslås at det gis utvidet mulighet for å suspendere (krever 2/3 flertall) en ordfører dersom vedkommende blir tiltalt for straffbare forhold med strafferamme utover tre år, videre at kommunestyret kan ta fra en person ordførervervet hvis vedkommende er uskikket til å ivareta vervet (krever minst 90 % av avgitte stemmer).

### Valg av medlemmer til folkevalgte organ

Utvalget foreslår en ny regel om at kravet til representasjon av begge kjønn ved forholdstallsvalg ikke bare skal knyttes til det enkelte listeforslaget, men også til sammensetningen av organet som helhet.

### Godtgjøring

Det foreslås lovfesting av bestemmelse av frikjøp av folkevalgte og at folkevalgte med verv på minst halv tid etter søknad skal ha rett på ettergodtgjøring i inntil tre måneder etter fratreden.

### Utvidet innsynsrett og taushetsplikt

Utvalget foreslår en utvidet innsynsrett (også i taushetsbelagte opplysninger) for de enkelte organene (ikke for den enkelte folkevalgte), og dertil hørende utvidet taushetsplikt for den enkelte folkevalgte.

### Saksbehandlingsregler

Det foreslås nå at fjernmøter skal kunne avholdes i større grad enn pr. i dag forutsatt at saksbehandlingsreglene holdes og at de folkevalgte kan se/høre/kommunisere med hverandre i sanntid.

### Interkommunalt samarbeid

Utvalget fremmer to forslag til interkommunale samarbeid til erstatning for dagens § 27-samarbeid. Det ene er kalt kommunale oppgavefelleskap tilpasset samarbeid på enkeltstående tjenester, det andre kalles en regionrådmodell. For den første modellen er lagt opp til et representantskap der alle deltakende kommuner er representert.

### Økonomiforvaltning

Lovforslaget løfter fram kommunestyrets ansvar for å sikre kommunaløkonomisk handleevne. Det foreslås bl.a. en plikt til å fastsette et økonomireglement, at årsberetningen skal vurdere den økonomiske utviklingen i et lengre perspektiv, at inndekning av underskudd ikke skyves fram unødige i tid, og at merforbruk i årets regnskap skal dekkes inn før regnskapsavslutning så lenge det finnes midler på disposisjonsfond. Det foreslås videre en hovedregel om at drift bare skal kunne dekkes av løpende inntekter. Andre regler innen økonomifeltet videreføres med en del presiseringer.

### Kontroll, tilsyn og revisjon

Krav til internkontroll er tydeliggjort, og en regel som skal erstatte særlovsregulering er tatt inn. Det foreslås lovfestet krav til systematisk kontroll av administrasjonens virksomhet. Det er foreslått å utvide antall medlemmer i kontrollutvalgene fra tre til fem for å styrke utvalgenes arbeid og legitimitet. Det foreslås en nasjonal kontroll med kommunerevisorer.

### Styring og kontroll med ekstern virksomhet

For å styrke kommunens eierstyring foreslås et krav om eierskapsmeldinger som gir oversikt over de ulike selskapene, deres formål og kommunens prinsipper for styring. Det foreslås også at kontrollutvalg og revisjon skal få en utvidet rett til innsyn overfor virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen.

### Statlig kontroll og tilsyn

Det foreslås at det tas inn i loven et vilkår om at lovlighetskontroll fra statlig side (på eget tiltak) med kommunale vedtak kun kan gjøres når det foreligger særlige grunner. Det foreslås at fylkesmannen skal vurdere det samlede omfanget av tilsyn med den enkelte kommune; dette for å unngå at omfanget blir større enn forsvarlig.

### Rådmannsutvalgets vurdering

KS organiserer Rådmannsutvalget i Agder. Lindesnesregionen er representert ved leder av regionens rådmannsutvalg Hans S. Stusvik. I møte 6. september gikk Rådmannsutvalget i Agder gjennom spørsmålene KS har stilt kommunene i sitt debattgrunnlag. Rådmannsutvalgets kommentarer/svar framgår av tabellen nedenfor. (For oversiktens skyld medtas samtlige spørsmål).

Side	Debattgrunnlagets spørsmål	Rådmannsutvalgets (RMU) svar
Kap. 3.2. Prinsipper for forholdet mellom staten og kommunene		
21	Hvordan bør lovfesting av prinsippene av forholdet mellom stat og kommune utformes?	
Kap. 4.1. Folkevalgte organer		
27	Bør folkevalgte organer være uttømmende regulert i kommuneloven, eller bør kommunestyret kunne opprette andre folkevalgte organer enn de som er omtalt i lov?	
27	Bør kommunestyret ha anledning til å delegerer myndighet til å opprette utvalg til for eksempel formannskapet?	
27	Bør formannskapet kunne opprette arbeidsutvalg, på samme måte som	

Side	Debattgrunnlagets spørsmål	Rådmannsutvalgets (RMU) svar
	utvalgene kan det?	
27	Bør arbeidsutvalg kunne bestå av andre enn utvalgets egne medlemmer?	
27	Bør kommunestyret ha adgang til å velge ansatte som medlemmer av felles folkevalgt nemd i vertskommunesamarbeid?	
Kap. 4.2. Ordfører		
28	Bør kommuneloven åpne for direkte valg av og utvidet myndighet til ordfører?	RMU er skeptiske til direkte valg av ordførere.
Kap. 4.3. Fritak, suspensjon o.l.		
29	Skal ordfører kunne suspenderes eller fratras vervet, og bør i så fall ordfører og varaordfører behandles likt?	RMU støtter at en kan suspendere ordfører slik som beskrevet.
Kap. 4.4. Valg av medlemmer til folkevalgte organer		
30	Bør krav til kjønnsbalanse også knyttes til sammensetningen av organet som helhet, og ikke bare til det enkelte listeforslag, og bør i så fall kandidatene fra det underrepresenterte kjønn rykke opp fra den listen som har fått flest stemmer eller færrest stemmer?	
Kap. 4.6. Parlamentarisme		
32	Er regelverket om parlamentarisme godt utformet?	
Kap. 4.7. Utvidet innsynsrett og taushetsplikt		
33	Bidrar lovforslaget til en tilfredsstillende klargjøring av folkevalgtes innsynsrett og taushetsplikt?	RMU synes det er en bra klargjøring av innsynsrett og taushetsplikt.
Kap. 4.8. Saksbehandlingsregler og møteoffentlighet		
35	Bør kommunestyret ha adgang til å fastsette andre saksbehandlingsregler, inklusive regler om åpenhet for et organ enn det som følger av loven?	
35	Er det behov for en hjemmel for å kunne lukke møter hvor kommunen mottar informasjon fra kommunens advokat?	RMU støtter at en kan lukke møtet hvor en mottar informasjon fra kommunens advokat.
35	Bør det være adgang til å sladde sakslister og møteprotokoller ved slike møter?	
35	Er det andre tilfeller hvor kommunen eventuelt kan ha behov for å sladde sakslister og møteprotokoll?	
35	Bør det være adgang til å lukke møter i en innledende fase av saksbehandlingen hvor folkevalgte har behov for	

Side	Debattgrunnlagets spørsmål	Rådmannsutvalgets (RMU) svar
	orientering/opplæring i en konkret sak?	
Kap. 4.10. Delegering og innstillingsrett		
37	Bør en kommune fortsatt kunne overlate oppgaver også av prinsipiell karakter til et selskap?	
Kap. 5.1. Informasjonsplikt		
41	Virker utvalgets forslag til utvidet informasjonsplikt rimelig?	
Kap. 5.2. Innbyggerdeltakelse		
42	Er terskelen for innbyggerforslag for høy?	RMU støtter dette forslaget vedrørende innbyggerdeltakelse.  Innbyggerinitiativet kan være med å undergrave representative demokrati dersom det forstås som en mulighet til omkamp.
42	Er utvalgets forslag om folkeavstemning dekkende?	
42	Bør det være en generalbestemmelse om innbyggerdeltakelse?	
42	Bør det lovfestes medvirkningsordninger for innbyggerne generelt eller særskilte grupper?	
42	Bør slike medvirkningsordninger i tilfelle reguleres som folkevalgte organer eller som innbyggerdeltakelse?	
Kap. 6. Administrasjonen		
45	Bidrar presiseringene i lovforslaget i tilstrekkelig grad til en tydeliggjøring av folkevalgte og administrasjonens ulike roller?	
45	Hva bør være tittelen på øverste administrative leder?	RMU drøftet om rådmanns tittel fjernes/endres? Alternativ tittel er dårlig, Kommunaldirektør er bedre enn kommunedirektør.
Kap. 7.2. Regnskapsplikten og konsernregnskap		
49	Bør kommunene få plikt til å avlegge konsernregnskap når tjenesteproduksjon er lagt til hel- eller deleide virksomheter utenfor kommunen som juridisk enhet?	RMU mener at det i større grad bør legges til rette for overføring av midler i flerårige prosjekter.
Kap. 7.3. Låneopptak og avdrag på lån		
51	Er det behov for en adgang til lånefinansiering av investeringer i selskaper?	
Kap. 8.1. Kommunale foretak		
55	Bør kommunestyremedlemmer og medlemmer i toppledergruppen ikke lenger ha adgang til å velges til styret i kommunale foretak?	RMU mener at når man har egne rettsobjekter støttes det at politikere og administrasjon ikke kan sitte i styret Denne muligheten bør være tilstede i kommunale foretak.
Kap. 8.2. Interkommunalt samarbeid		

Side	Debattgrunnlagets spørsmål	Rådmannsutvalgets (RMU) svar
57	Er det riktig å stille krav om representantskap som forutsetter at alle deltagerne er representert?	
57	Bør begrepet interkommunalt samarbeid erstattes med begrepet kommunesamarbeid?	
Kap. 9.2. Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet		
63	Bør minimumskravet øke fra tre til fem medlemmer, og bør det lovfestes at mer enn ett kommunestyremedlem sitter i kontrollutvalget?	RMU slutter seg til mindretallets syn mht. sekretariat for kontrollutvalg.
Kap. 9.3. Revisjon		
64	Bør adgangen til å inngå avtale med annen revisor oppheves?	
Kap. 9.4. Internkontroll		
66	Er bestemmelsene om internkontroll i kommuneloven til erstatning for internkontrollreglene i særlovene godt nok utformet?	
66	Bør det stilles krav om at rapporteringen til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og tilsyn gjøres i årsberetningen?	
Kap. 9.5. Kommunen som tilsynsinnsans		
68	Bør kommuneloven inneholde en bestemmelse om gjennomføring av kommunalt tilsyn? I tilfelle: Er prinsippene om likebehandling, uavhengighet og dokumentasjon gode?	
Kap. 10.3. Statlig tilsyn		
75	Bør det innføres en terskel for hva fylkesmannen kan kreve av dokumentasjon og meldinger i forbindelse med tilsyn?	

### Rådmannens oppsummerende vurdering -

Rådmannen vurderer forslaget til ny kommunelov som godt og i tråd med utviklingen i kommunesektoren og i hovedsak støttes forslaget. Det virker fornuftig å ta inn en formålsbestemmelse i koven som fremmer det lokale folkestyret. Det kommunale selvstyret er grunnleggende og sentralt i Norge, og har lang tradisjon. Det kommunale selvstyret har likevel aldri blitt lovfestet i grunnloven eller annen lov. Det foreslås nå at selvstyret, innenfor nasjonale rammer, lovfestes. Rådmannen ser det som svært positivt at dette endelig foreslås lovfestet, og vurderer dette som det mest sentrale nye elementet i lovforslaget. Selvstyret vil få et lovmessig vern, og vil kunne være med å motvirke en utvikling med stadig mer og mer detaljert statlig styring.



Rådmannen stiller seg for øvrig bak de svarene som KS Rådmannsutvalg har gitt på spørsmålene i KS debattgrunnlag.

#### **Framlegg til tilråding:**

Som høringsuttale til NOU 2016:4, Ny kommunelov, gis følgende høringsuttalelse:

*Åseral kommune mener forslaget til ny kommunelov i hovedsak er godt. Det vurderes å være i tråd med utviklingen og kommunens syn på hva som er hensiktsmessig ansvars- og myndighetsfordeling mellom forvaltningsnivåene.*

*Kommunen stiller seg bak synspunkter i forhold til enkeltelementer i forslaget slik det framgår av tabellen med Rådmannsutvalgets innspill/besvarelse på spørsmål vedr. lovforslaget.*

#### **Saksprotokoll i Kommunalutvalet - 27.09.2016**

*Justert framlegg til vedtak (fellesframlegg):*

Som høringsuttale til NOU 2016:4, Ny kommunelov, gis følgende høringsuttalelse:

*Åseral kommune mener forslaget til ny kommunelov i hovedsak er godt. Det vurderes å være i tråd med utviklingen og kommunens syn på hva som er hensiktsmessig ansvars- og myndighetsfordeling mellom forvaltningsnivåene.*

*Kommunen stiller seg bak synspunkter i forhold til enkeltelementer i forslaget slik det framgår av tabellen med Rådmannsutvalgets innspill/besvarelse på spørsmål vedr. lovforslaget, med unntak av pkt 63, der Åseral kommune mener det fremdeles skal være mulig med 3 medlemmer i kontrollutvalget.*

*Votering:*

Justert framlegg vart samrøystes vedteke

#### **Tilråding:**

*Som høringsuttale til NOU 2016:4, Ny kommunelov, gis følgende høringsuttalelse:*

*Åseral kommune mener forslaget til ny kommunelov i hovedsak er godt. Det vurderes å være i tråd med utviklingen og kommunens syn på hva som er hensiktsmessig ansvars- og myndighetsfordeling mellom forvaltningsnivåene.*

*Kommunen stiller seg bak synspunkter i forhold til enkeltelementer i forslaget slik det framgår av tabellen med Rådmannsutvalgets innspill/besvarelse på spørsmål vedr. lovforslaget, med unntak av pkt 63, der Åseral kommune mener det fremdeles skal være mulig med 3 medlemmer i kontrollutvalget.*

## Saksprotokoll i Kommunestyret - 10.10.2016

*Framlegg:*

Ordfører Oddmund Ljosland:

Som kommunalutvalet si tilråding med fylgjande tillegg:

Åseral kommune forutsetter at det også i ny kommunelov åpner for å benytte hele/deler av kapitalavkasting/utbytter til løpende drifts- og investeringsformål.

*Votering:*

Kommunalutvalet si tilråding med tillegg frå ordfører vart samrøystes vedteke.

### **Vedtak:**

*Som høringsuttale til NOU 2016:4, Ny kommunelov, gis følgende høringsuttalelse:*

*Åseral kommune mener forslaget til ny kommunelov i hovedsak er godt. Det vurderes å være i tråd med utviklingen og kommunens syn på hva som er hensiktsmessig ansvars- og myndighetsfordeling mellom forvaltningsnivåene.*

*Kommunen stiller seg bak synspunkter i forhold til enkeltelementer i forslaget slik det framgår av tabellen med Rådmannsutvalgets innspill/besvarelse på spørsmål vedr. lovforslaget, med unntak av pkt 63, der Åseral kommune mener det fremdeles skal være mulig med 3 medlemmer i kontrollutvalget.*

*Åseral kommune forutsetter at det også i ny kommunelov åpner for å benytte hele/deler av kapitalavkasting/utbytter til løpende drifts- og investeringsformål.*